

## Uudised

### Hea klient!

Suvises numbris kirjutasin Jõudluskontrolli Keskuse (JKK) plaanidest ja muuhulgas nimetasin ka JKK – PRIA võimalikku koostööd andmete topeltesitamise vältimiseks. Meie ühine eesmärk oli/on korraldada andmete liikumine selliselt, et loomapidajad ei peaks esitama andmeid topelt nii JKKle kui PRIAle. Täidetud peavad olema ainult neli tingimust:

\* Vissukesse logimiseks kasutatakse ID-kaarti,

\* Vissukeses esitatakse nii JKKle vajalikud poegimisandmed kui PRIAle vajalikud märgistamisandmed,

\* Andmete esitaja peab olema ka PRIAs registreeritud kui volitatud andmete esitaja,

\* Peale andmete esitamist on vajalik ka andmete kinnitamine e-pria portaalis!

Suvist numbrit kirjutades uskusin, et juba 2007. aasta jõuludeks suudame Teie tööd vähendada. Kahjuks pean tõdema, et meie jõulusoov ei täitunud. Põhjus on selles, et PRIA ostab tarkvara arendust sisse ning planeeritud töödega ei ole valmis jõutud.

See tähendab, et alanud 2008. aastal on tulemas kaks väga olulist muudatust veisekasvatajatele:

\* Andmeid saab hakata esitama PRIAle Vissukese või Liisu kaudu,

\* Muutub poegimisandmete ja väljamineku põhjuste esitamine.

Seega ootame Teid kõiki peagi toimuvatele infopäevadele ning soovime Teile tegusat uut aastat!



Kaivo Ilves  
Jõudluskontrolli Keskuse direktor

### Uus koondaruanne

JKKs valmis piimatootjale uus ülevaatlik trükis – karja andmeid koondav “Koondaruanne”. See koosneb kaheksast tabelist ja kahest graafikust, mis annavad ülevaate karja olukorrast. Detsembris saadeti kõigile üle 10 lehmaga loomapidajatele koondaruanne tema karja kohta. Aruande tellimiseks tuleb JKKsse saata avaldus, näidates kas trükist soovitakse ühekordselt või igakuiselt. Aruande hind on 59 krooni.

Koondaruande tabelid ja graafikud:

1. Toodangunäitajad: lehmade arv karjas kontrollpäeval ning kontroll-lüpsi keskmised tulemused. Esitatud on ka karja kogu- ning jooksva 12 kuu keskmine toodang lehma kohta.
2. Karja struktuur: veiste arv vanusegruppide kaupa, lehmade vanus aastates ning laktatsioonides.
3. Loodetavad poegimised: tabelis on järgmise viie kuu loodetavate poegimiste arv lehmade ja lehmikute kaupa. Loodetavad poegimised arvestatakse viimase seemenduse põhjal.
4. Kontrollpäeva piimatoodang ja somaatiliste rakkude arv. Graafiliselt on esitatud keskmine toodang lehma kohta kontrollpäeval ning som. rakkude arv.
5. Piima keskmine karbamiidisaldus. Lisaks on välja toodud karbamiidi soovituslik alam- ja ülempiir.
6. Udara tervise näitajad. Tabelis on udara tervise näitajad 5 viimase kontroll-lüpsi kohta.
7. Taastootmisnäitajad: andmed seemenduste, poegimiste ning väljamineku kohta.
8. Aretusnäitajad: seemendamisel kasutatud pullide arv aasta algusest arvates, Eestis hinnatud pullide aretusväärtused, karjasolevate lehmade SPAV ning aasta algusest sündinud vasikate keskmine põlvnemisindeks.
9. Sigimistäitajad: esitatud sigimistäitajad on arvatud viimase 12 kuu jooksul poeginud lehmade andmete põhjal: vanus esimesel seemendusel, esmaspoegimisiga, poegimisvahemik, uuslüpsi perioodi ja kinnisperioodi pikkus, seemenduste arv tiinestumise kohta, tiinestumine 1. seemendusest ja päevade arv poegimisest esimese seemenduseni.
10. Karjast väljaminek: lehmade ning lehmikute väljaminek põhjuste lõikes ning väljaläinud

loomade keskmine vanus.

Loodame, et “Koondaruanne” annab vajalikku informatsiooni (s.h võrdlused eelmiste ajaperioodidega) kõigile, kelle jaoks on oluline oma karjas toimuv.

### Possu uus versioon seakasvatajatele

Valmis on saanud sigade jõudlusandmete kogumise programmi uus versioon – Possu 3. Seni kasutusel olnud Possu 2 oli heaks abimeheks emisekarja majandamisel, kuid ta ei andnud ülevaadet kõikidest vanuserühmadest. Uus versioon annab võimaluse vaatluse alla võtta ka noorsead ja nuumikud alates võõrutamise momendist. Possu 3 võimaldab koostada käibearuannet, mille koostamine käsitsi iga kuu lõpus on väga töömahukas protsess. Lisaks loomade käibele on uues versioonis ka söötade käive ja minimaalsed majanduslikud analüüsid söödakulu ja juurdekasvude kohta. Possu 3-ga on võimalik töötada erinevat tüüpi farmides – täistsükliga seafarmis, põrsatootmisele spetsialiseerunud või nuumikute kasvatamisega tegelevas farmis. Possu uue versiooniga on võimalik hallata kogu karja.

### Lihaveiste tapaandmed jõuavad JKK andmebaasi

Tabiveres 16. novembril toimunud lihaveisekasvatajate infopäeval allkirjastati akt, mis võimaldab andmevahetust Estonian ACB Vianco ja Jõudluskontrolli Keskuse andmebaaside vahel. Praktikas on andmevahetus siiski ühesuunaline – kõigi Estonian ACB Vianco kaudu Rakvere Lihakombinaati viidud lihaveiste tapaandmed jõuavad JKK andmebaasi. Oluline on teada ka seda, et kasutusse lähevad ainult aretuseks vajalikud andmed nagu registrinumber, tapakuupäev, rümbamass, lihakus (SEUROPE), rasvasus ja looma tüüp (pullmullikas, kastraat, lehm, lehmmullikas). Loomapidaja ja Estonian ACB Vianco vahelised rahalised suhted jäävad Jõudluskontrolli Keskuse eest varjatuks. Tapaandmete kajastamine JKK andmebaasis peaks tulevikus andma suurepärase võimaluse lihakvaliteedi parandamiseks aretuse kaasabil.

## Sigade jõudluskontrollialane terminoloogia III osa

EESTI	INGLISE	SAKSA	VEENE
nahk	skin, cutis	Haut	кожа
nimi	name	Name	кличка
nina	nose	Nase	нос
nisad	teats; underline, nipples (US)	Zitzen	соски
nooremis	gilt, yelt, elt, young swine	Jungsau	молодая свинья, свинка
noorkult	boar piglet	Eberferkel	молодой хряк
numasiga	fattening pig, fatling pig, feding pig (US)	Mastschwein (masttier)	откормочная свинья
numikute sigala	fattening piggery	Schweinemaststall	свинарник-откормочник
omanik	owner, farmer	Besitzer	владелец
orikas, kastreeritud noorkult	barrow	Bor	боров
ostja	buyer, purchaser	Abnehmer	покупатель
paaritus (paaritatud)	mating (served)	Belegen (Belegt)	покрытие, случка, спаривание
pekipaksus	backfat thickness	Rückenspeck	толщина спинного сала
pekipaksus 100 kg juures	backfat at 100 kg	Speckdichte bei 100 Kilo	толщина спинного сала при 100 кг
pesakond (psk)	litter, farrow	Wurf	помет (поросят)
pesakonna nr	litterid	Wurf Nummer	номер помета
pesakonna suurus	litter size, number of piglets per litter	Wurfgröße	величина приплода
pieträän	Pietrain	Pietrain	пьетраан
pikkus	length	Länge	длина
poegimine	farrowing	Abferkeln	опорос
poegimise kord	parity	Parität	порядок опороса
poegimise kuupäev	date of farrowing	Wyrfdatum	дата опороса
poegimissigala	farrowing house	Abferkelstall, Sauenstall	свинарник-маточник, свин. для опоросов
poegimiste protsent	rate of farrowings	Ferkelnprozent	процент опоросов
poegimiste vahemik	farrowing interval	Zwischenwurfzeit	интервал между опоросами
prakeerimine	culling, removal, waste	Merzen	выбраковка
proovikult	teaser boar	Probierbeber	пробный хряк
protsent	percentage	Prozent	процент
puhtatõuline	pure bred	Reinrassig, Reingezüchtet	чистопородная
punktid	score, points	Punkt	баллов
põhjus	cause	Grund	причина
põllumajandusministeerium	ministry (department) of agriculture	Ministerium für Landwirtschaft	министерство сельского хозяйства
põlvnemine	pedigree, origin	Herkunft	родословная, происхождение
põlvnemisandmed	pedigree data	Stammdatenlisten	данные родословной
põlvnemistunnistus	pedigree certificate	Zuchtbescheinigung	племенное свидетельство свиней
põrsaid juurde paigutatud	piglets added	Zugesetzt	добавление поросят
põrsaid ära paigutatud	piglets away	Weggesetzt	убавление поросят
põrsakasvatus	piglet rearing	Ferkelaufzucht	выращивание поросят, разведение
põrsas	piglets, pigling, farrow	Ferkel	поросенок
päev	day	Tag	день

### Põrsaste sündimine surnult või imikpõrsa hukkumine - on sellel vahet?

Karjaanalüüsi käigus küsitakse väga tihti, milline on aktsepteeritav surnultsündinud põrsaste osatähtsus. Firmajuhte huvitab, kas ja kuidas on võimalik vahet teha surnultsündinud ja hukkunud imikpõrsa vahel. Loomaomanikud väidavad, et kui juhi poolt võetakse vaatluse alla imikpõrsaste hukkumine, siis järgmisel kuul on imikpõrsaste kadu vähenenud ja suurenenud hoopiski surnultsündinute osatähtsus. Selline muutumine lühikese ajaga ei ole loogiline ja näitab, et andmeid ei kajastata usaldusväärselt. Sellised küsimused on õigustatud, sest vastutab ju loomaomanik jõudlusandmete õigsuse eest. Selline trend teeb murelikuks ka JKK ja ETSAÜ. Miks ikkagi on vaja neid andmeid täpselt registreerida? Valeandmete esitamisega moonutame jõudluskontrolli statistilisi analüüse ja geneetilise hindamise tulemusi. On ju teada, et emiste viljakust hinnatakse elusalt sündinud põrsaste arvu järgi pesakonnas. Sama kehtib ka geneetilisel hindamisel, mis omakorda on aretuslaste otsuste tegemise aluseks. Valeandmete esitamisega võib sigade aretus liikuda soovimatus, viljakuse vähenemise suunas. Samuti ei ole võimalik valesti registreeritud andmete alusel kindlaks teha farmi majandamise kitsaskohti.

Vastuse küsimusele, kuidas on võimalik vahet teha surnultsünni ja hukkumise vahel, leiab iga huviline ajakirjast "Tõuloomakasvatus" 2007/4, Alo Tänavotsa refereeringust "Põrsaste surnultsünnid ja nõrga elujõuga põrsad". Artikkel on kättesaadav ka internetis ETLK koduleheküljelt <http://www.eau.ee/~vl/touloom/pdf/touloomakasvatus40.pdf>.

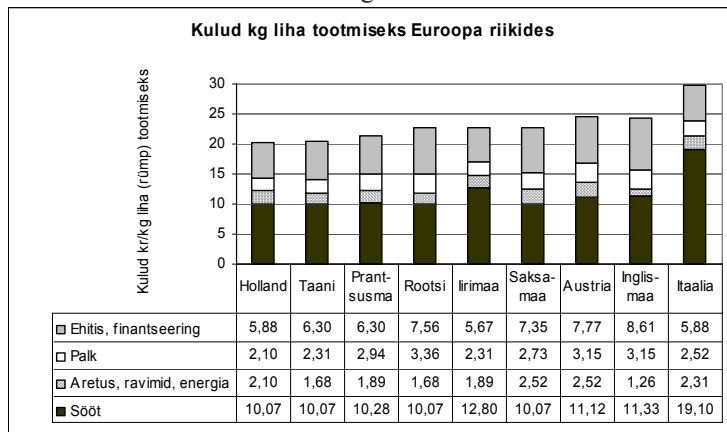
Artiklit lühidalt kokku võttes võib öelda, et aktsepteeritav surnultsünni osatähtsus on 3 – 5%. Probleemi süvaurimise vajadus tekib, kui surnult sünnib üle 7% põrsastest. Eesti keskmisena sündis surnult 2000. – 2006. a 5,1 – 6,9% põrsastest. Farmide lõikes on vastav näitaja väga erinev, jäädes 2006. a vahemikku 1,2 ja 15,5%. Üle 7% põrsastest sünnib surnult 16s farmis, mis tähendab, et 26% farmidest vajab analüüsi surnultsünni põhjuste väljaselgitamiseks.

## Sealiha tootmise kulud Euroopas

Masked ajad sunnivad sealiha tootjaid hoolikamalt oma tegevust üle vaatama ja optimeerima tootmiskulusid. Järgnevalt lühiülevaade 2006. aasta tootmiskulude kohta Euroopa riikides, kes on ühinenud InterPig-ga. InterPig on rahvusvaheline organisatsioon, mille liikmeteks on mitmed Euroopa riigid, kuid ühinenud on ka näiteks USA, Brasiilia ja Kanada. InterPig avaldab igal aastal ülevaate standardiseeritud tootmiskulude kohta. Euroopa riikide kohta on 2006 aasta tootmiskulud ära toodud alljärgneval joonisel.

Madalaima hinnaga suudab sealiha toota Brasiilia. Ühe kilogrammi liha tootmiseks kulub 14,70 kr/kg tapakaalu kohta. Brasiiliale järgneb Kanada, kus on madalaim sööda maksumus. USA-s on tootmiskulud suuremad bioenergia tootmisega kaasnenud hinnasurve tõttu. Brasiilia tootmiskulude madal tase on saavutatud väikese investeeringuga palkadesse ning hoonetesse. Samas tuleb mainida, et aja kulu toodetud sea kohta on Brasiilias neli korda suurem kui Taanis. Euroopas seevastu suudavad kõige väiksemate kuludega (19,95 kr) sealiha toota Holland ning Taani. Hispaania tootmiskulud ei kajastu analüüsis, kuid Hispaania tootmiskulud on veelgi madalamad. Itaalias on tootmiskulud kõrgeimad – 30,00 kr/kg, mis on põhjustatud eelkõige raskemate sigade realiseerimisest (tapakaal 130 kg). Hoonete amortisatsiooniks arvestatakse 20 aastat ning inventarile 10 aastat. Selles osas erinevad Taani ja Rootsi, kus vastavad näitajad on 25 ja 12 aastat.

2007. aasta vilja hinna tõus tegi kindlasti omad korrektureid sealiha tootmiskuludes. InterPig avaldab 2007. a kulude võrdluse järgmisel aastal. Eesti kohta vastavad näitajad küll puuduvad, kuid iga tootja võib oma kulusid nende andmetega võrrelda.



Allikas: InterPig, tootmiskulud 2006

Hinnad antud eesti kroonides

Liia Taaler

Biomeetria sektori peaspetsialist

## Tähelepanu seemendusandmete sisestamisel Possusse

Viimasel ajal on jõudlusandmete sisestamisel tekkinud uus liik vigu – seemenduskult on vale. See on sisuline viga ja tekib tähelepanematuses andmete sisestamisel või teadmatuses. Teadma peab, et farmis eristatakse sigu individuaalnumbri järgi, andmebaasis ja ka Possu programmis aga registrinumbril alusel. Registrinumber koosneb sea sünnikarja ehitise koodist, individuaalnumbrist ja sünniaasta kahest viimasest numbrist. See number muudab iga sea unikaalseks ja kordumatuks. Sisestamisvead tekivad juhul, kui näiteks mõne seemendusjaama kuldi individuaalnumber ühtib farmi kuldi individuaalnumbriga. Sel juhul on vaja olla lihtsalt tähelepanelik. Andmete sisestamisel annab Possu programm teile valida kahe kuldi vahel ja õige kuldi saate teada just registrinumbril abil.

Külli Kersten

Sigade ja muude loomade sektori juhataja

## Noppeid Taani ajakirjast Svin

**Kuidas vähendada imikpõrsaste hukkamist?** Taanis on viimase aasta keskmine imikpõrsaste ning nuumikute surevus jätkuvalt langeva trendiga. Perioodil aprill 2006 – aprill 2007 oli imikpõrsaste keskmiseks surevuseks sünnist 5. elupäevani 3,2%, nuumikute surevuseks aga 4%. Alates 2004. aastast on surevuse vähenemise tõttu üleskasvatatud 0,8% põrsaid rohkem, mis kokku annab 200 000 siga koguväärtusega 60 milj taani krooni. Prognoositud trendiks on aastast surevuse ja surnultsündide vähenemine 1,4%. Taanis hinnatakse viimastel aastatel lisaks imikpõrsaste arvu 5. elupäeval ja sellega antakse hinnang ka emisele. Registreerides põrsaste arvu 5. elupäeval saab valida suurema elujõuga põrsaid.

**Mida teha emise karjas püsimiseks?** Emise ülesandeks on oma eluajal toota võimalikult palju elujõulisi põrsaid. Selle täitmise eelduseks on loomade kõrge viljakus ja emise pikk kasutusiga. Praktikas aga lähevad paljud emised karjast välja peale esimest või teist pesakonda. Väljamineku põhjuseks on peamiselt haiged jäsemed (sageli liigeste ning kõhrkoe probleemid), mittetiinestumine ning seedeprobleemid. Emiste pikemaks karjas püsimiseks soovitatakse taani seakasvatajatele emiku esmaseemendusvanuseks 230–240 päeva, enne seemendamist peki paksuseks 12–18 mm ning sobivaks esmaseemenduse kaaluks 130–140 kg.

**Päritavuskoefitsientidest.** Soome teadlased uurisid esmaspoegimisvanuse, emise kasutuse ja jäsemete tervise päritavust. Huvitavaks ja ainulaadseks teeb uurimuse see, et emiste kasutuse geneetilisi komponente pole seni eriti uuritud. Uurimuse tulemustest selgus, et soome maatõugu emiste kasutusiga on päritavaks tunnuseks.

Päritavuskoefitsiendid olid järgmised:

- emise esmaspoegimisvanus 0,19;
- kasutusiga 0,14;
- jäsemete tervis 0,24.

Jalgade hea tervis seostub emise pikema kasutusega ehk aretades tugevate ja tervete jäsemetega emiseid mõjutab kaudselt emise kasutusiga.

**Emise poegimisaja määramine.** Uuriti, kas ja kui täpselt on võimalik määrata emise poegimisega. Kui emise nisades on piim, siis emise poegib varsti, aga millal? Tehtud uuringu alusel võib väita järgmist:

- kui emisel pole nisades piima, siis emise järgneva 12 tunni jooksul kindlasti ei poegi.
- kui piim on juba nisades, siis enamuse emiseid poegib 14 tunni jooksul.
- kui nisast tuleb vaid paar piiska, siis on poegimiseni aega kuni 28 tundi. Emise poegimisaja ennustamine on vajalik eelkõige vastsündinud põrsastele sobiva mikrokliima tagamiseks, kui nad seda kõige enam vajavad (soojalampide sisselülitamine, allapanu jm).

**Juurdekasv.** Juurdekasv on hästi mõjutatav aretuse kaudu. Aretustööd tehakse selleks, et tootmiskarjades tagada häid tulemusi ja majanduslikku kasu. Tootmiskarjades kõrge juurdekasvuindeksiga kultide sperma kasutamine andis hea juurdekasvuga järglased. Rõhutatakse heade aretusloomade kasutamise vajadust, et saadud ristandid oleksid suure juurdekasvuga.

Refereeris Liia Taaler

## Parimad teadaolevad laktatsioonid dets. alguse seisuga

Eesti holstein							
Nimi	Omanik	Lakt. nr	Piima kg	Rasva kg	Rasva %	Valku kg	Valgu %
Võrgu	Põlva Agro OÜ	3	17535	456.2	2.60	478.7	2.73
Pali	Põlva Agro OÜ	3	16624	591.0	3.56	491.3	2.96
Siiru	Põlva Agro OÜ	4	16362	467.5	2.86	510.1	3.12
Eesti punane							
Märsi	Saimre OÜ	4	14382	477.6	3.32	453.7	3.15
Silla	Põlva Agro OÜ	4	14029	477.9	3.41	452.1	3.22
Yiuu	Lea Puur	7	13795	480.1	3.48	432.9	3.14

## Meenutagem!

2009. aastal on põhjust tähistada jõudluskontrolli 100 aastast ajalugu Eestis. Kuidas on jõudluskontrolli (varasema nimetusega karjakontrolli) tehtud läbi aja?

JKK teeb ettepaneku panna kirja oma mälestused, meenutused aastatetagusest jõudluskontrolli läbiviimisest. Kirjutage oma kogemustest seoses jõudluskontrolli protsessiga – proovide võtmisest või andmete esitamisest, ühesõnaga erinevatest jõudluskontrolli takkudest. Eriti teretunud on mälestused sõjajärgsest ajast, kui karjakontroll praktiliselt lakkas olemast, selle taastamisest 1960-ndatel, masinarvutusele üleminekust. On olemas vaid andmetöötajate omapoolne nägemus sellest. Tahame teada ka loomapidajapoolseid mälestusi, millised raskused esinesid, mida positiivset masinarvutusele üleminek kaasa tõi. Kuigi paljud tolaeagsed jõudluskontrolli assistendid (praeguse mõiste järgi JAK-d) on juba pensionil, on võib-olla siiski olemas neid, kes panevad oma mälestused kirja.

Jutustage vabas vormis, oma kogemuste ja näidete kaudu. Tööde pikkus ei ole piiratud. Paremad tööd leiavad äramärkimist ning tõenäoliselt leiavad nad ka kajastamist jõudluskontrolli juubeliaastal.

Meenutused palume JKKsse edastada hiljemalt 1. juuniks 2008. a.

Meenutusi ootame nii paber kandjal kui elektrooniliselt. Need võib anda piirkonna zootehniku kätte või saata piimaproovidega või Eesti Postiga.

## Maakondade zootehnikud

Harjumaa	Maire Põhjala	Tuleviku 3, Laagri, Harju mk	tel 679 6419	gsm 516 7886	K 9.00-16.00
Hiiumaa	Ly Kogermann	Mäe 2, Käina	tel 463 1147	gsm 516 7815	E 9.00-14.00
Ida-Virumaa	Ludmilla Aan	Rakvere 27, Jõhvi		gsm 516 7816	2. ja 4. T 10.00-14.00
Jõgevamaa	Merle Lillik	Ravila 10, Jõgeva	tel 776 0048	gsm 516 7868	E 9.00-15.00; K 9.00-12.00
Järvamaa	Anne Rosenberg	Prääma küla, Paide vald	tel 385 0286	gsm 510 3312	E 9.30-12.00; K 9.30-15.00
Lääne-Virumaa	Ludmilla Aan	Neffi 2, Rakvere	tel 322 7018	gsm 516 7816	E 9.00-14.00
Läänemaa	Maila Kirs	Posti 30, Haapsalu	tel 473 3007	gsm 509 4675	K 9.00-15.00
Põlvamaa	Evi Prins	Puuri tee 1, Põlva	tel 799 3007	gsm 520 6231	K 10.00-13.00
Pärnumaa	Malle Unt	Haapsalu mnt. 86, Pärnu	tel 443 3120	gsm 516 7878	E 10.00-14.00
Raplamaa	Maila Kirs	Kuusiku tee 6, Rapla	tel 485 5673	gsm 509 4675	E 9.00-15.00
Saaremaa	Aarne Põlluäär	Kohtu 10, Kuressaare	tel 453 1352	gsm 517 4320	E 9.00-15.00
Tartumaa	Merle Lillik	Kreutzwaldi 48A-215, Tartu	tel 738 7739	gsm 516 7868	1. ja 3. T 8.00-15.00
Valgamaa	Evi Prins	Lai 19, Valga	tel 764 1754	gsm 520 6231	2. ja 4. E 10.00-13.00
Viljandimaa	Saive Kase	Vabaduse plats 4, Viljandi	tel 433 3713	gsm 524 0147	T 9.00-14.00
Võrumaa	Evi Prins	Liiva 11, Võru	tel 782 1253	gsm 520 6231	T 10.00-13.00

## Tööjuubel

30. tööjuubelit tähistasid 1. jaanuaril 2008. a Tiia Püssa — arvutivõrgu peaspetsialist–andmebaasi administraator ja Inno Maasikas — jõudluskontrolli andmetöötajate osakonna juhataja

www.jkkeskus.ee  
keskus@jkkeskus.ee



**Jõudluskontrolli Keskus**  
Estonian Animal Recording Centre

Kreutzwaldi 48A, Tartu 50094

Tel 738 7700  
Faks 738 7702

Piimaveiste jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7738
Sigade jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7765
Kõrvamärkide müük	738 7762
Järvamaa klienditeenindaja	738 7751
Hiiu-, Ida-Viru-, Jõgeva-, Valga- ja Võrumaa klienditeenindaja	738 7752
Lääne-, Põlva-, Rapla- ja Tartumaa klienditeenindaja	738 7753
Lääne-Viru ja Pärnumaa klienditeenindaja	738 7754
Harju-, Saare- ja Viljandimaa klienditeenindaja	738 7759
Põlvnemisandmed (veised)	738 7756
Geneetiline hindamine (veised)	738 7731
Geneetiline hindamine (sead)	738 7735
Raamatupidamine	738 7704

## Labor

Kreutzwaldi 46, 50094 Tartu	
Tel.	738 7726
Faks	738 7724
Piimameetrite testimine	738 7722
Piimaproovide vastuvõtt	738 7721
Piimaringid	738 7726

## JKK Aasta töötaja

Viis aastat on JKK töötajad endi hulgast valinud Aasta töötaja. Tiitel omistatakse töötajale, kelle töö on kõige rohkem tunnustamist väärt. 2007. aasta JKK Aasta töötaja on Tiia Püssa, arvutivõrgu peaspetsialist–andmebaasi administraator. Kolleegide sõnul on Tiia positiivse ellusuhtumisega hoolas perenaine–varahoidja JKKle usaldatud andmetele, kes tagab turvatunde kolleegidele ja klientidele.

Neljandat korda valisid JKK töötajad endi seast kolleegipremia “Päikesekiir” laureaadi. Päikesekiire tiitel antakse välja töötajale, kes on kaastöötajate arvates kõige sümpaatsem, säravam ja lahkem kolleeg. 2007. aasta Päikesekiireks valiti vanemreferent Riina Tisler — abivalmiduse ja rõõmsameelsuse eest.

## Uus töötaja

Alates 7. jaanuarist töötab meil raamatupidaja–palgaarvestajana Anita Minin.

## Muhedat

Pull läheb lehma juurde ja ütleb talle: “Lehm, kuule, kas sa mult jõusõõta ei taha osta, hästi odav aga kuramuse hea ...” Lehm põrnitseb pulli veits aega altkulmu ja küsib: “Ega sa mind lüpsata ürita?”